

A SZŐLŐ ÉS A BORVÁROSOK VILÁGKONGRESSZUSA, RÓMA 1987

Balatonfüred egyik legjelentősebb elismerését, a „Balatonfüred a szőlő és bor nemzetközi városa” kitüntetését, a szőlő és a borvárosok világkongresszusán, Rómában kapta. Itt Földünk minden szőlőtermelő tája képviseltette magát. Ha számokban kívánom kifejezni e gondolatot, azt kell mondanom, hogy a Föld összes szőlőterülettel rendelkező 5 kontinens, több mint 10.000 települése közül e címet nemzetközi szinten 134 város, ezen belül Magyarországon 16, köztük Balatonfüred város kapta meg, 1987 októberében. A helyzet az elmúlt 30 évben nem változott a nemzetközi borvárosok számát illetően.

A szőlő több ezer év alatt az emberiség egyik nélkülözhetetlen növénye lett. A keresztény vallással való kapcsolata még erősítette a jelentőségét, egyes földrészekben évente 2-3 termést is biztosít. A szőlő és bor több célra is kiválóan hasznosítható. Ezért egyes országokban az egyik legjelentősebb kultúrnövényé vált. Természetesen nemcsak sikert, hanem gondot is jelent, mivel túltermelés is jelentkezett, az eladatlan készletek nőttek. Ezért 1924-ben létrehozták – nemzetközi szinten – a szőlőtermeléssel foglalkozó országok a Szőlészeti és Borászati Hivatal (OIV) Rómában, amelynek egyik alapító tagja volt Magyarország. (Ennek füredi vonatkozása is van, az itt élő Dicenty Dezső is közreműködött a szervezet létrehozásában.) E hivatal igyekezett a szőlőtermesztés jogi szabályozását kidolgozni a termelés hatékonysága, művelési mód, fajtaválaszték kérdéskörében.

1985 szeptemberében Mario FREGONI neves olasz szőlészt egyhangúlag megválasztották az OIV elnökévé, aki székfoglalójában ismertette elképzeléseit a szervezet hatékonyságának növeléséről. Hangsúlyozta a minőségi termelés fontosságát, a tradíciók, a borkultúra évezredek hagyományának ápolását, és ennek keretében vetette fel a Szőlő és a Bor Nemzetközi Éve megrendezésének gondolatát. Ezt az OIV vezetése teljes egészében elfogadta, és meghozta a szükséges intézkedéseket: „A bor igazsága” és „A szőlő megismerése” szellemében az 1987-es évet a szőlő és a bor nemzetközi évének nyilvánította.

Az ünnepélyes megnyitót 1987. január 17-én a Franciaországi Avignonban, zárását október 31-én Rómában szervezték meg. Ennek a nagy világméretű rendezvénysorozatnak az volt a célja, hogy ápolja a hagyományokat, a borkultúrát, amely közel egyidős az emberi civilizációval, és széles körben gya-

rapítsa ismereteinket a szőlőtermékek, de különösen a bor jobb megismerésével. Ezért az OIV támogat minden olyan kezdeményezést, amely a kitűzött célok elérését, megvalósítását kívánta szolgálni. Ezek a rendezvények lehetnek kongresszusok, szimpóziumok, tudományos tanácskozások stb.

A Szőlő és Bor Nemzetközi Városa kitüntető címet adományozzák – a határozat szerint – mindazon városoknak, ahol a rendezvényeket tartják, és amely városok ezen cím megadása érdekében az OIV-hez sikeres kérelmet nyújtanak be. Egy országban több város is elnyerheti a címet. A pályázatot a város vezetőjének, illetve polgármesterének kell kérni, és az előírt kérdésekre választ kell adni. A levelet az OIV központ párizsi címére kell küldeni.

Rómában dr. Ádám István tanácselnök, Balatonfüred a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa díszoklevelével az átvételt követő percekben (1987)

A OIV felhívása, amelyben az 1987-es évet a Szőlő és a Bor Nemzetközi Évnek hirdette meg, nem érte váratlanul az Idegenforgalmi és Propaganda Vállalatot (IPV) és a Balatonvin-Csopak Borrendet sem, fel voltunk készülve arra, hogy a legjobb igyekezetünkkel és tudásunkkal megfeleljünk a feladatok, a pályázatok elkészítésének. Az IPV országosan segítette a felhívásban történő közreműködést. Balatonfüred város a pályázatához szükséges rendezvények biztosítását is segítette, ennek keretében a Párizsban székelő Bachusi Borrendek Nemzetközi Szövetségének 24. kongresszusát Balatonfüreden szerveztük meg 1987 májusában, amely a korábban jelzett előnyökkel együtt mindenképpen elsőbbséget jelentett a feltételek teljesítésének értékelésénél. Számtalan programot szerveztünk, melyekre terjedelmi okok miatt nem tudok kitérni. A Pá-

rizsba küldendő pályázat összeállításánál dr. Ádám István tanácselnöknek a borrend nevében minden segítséget megadtunk, az aszófői székhelyű Borászati Egyesülés igazgatója, Varga Zoltán a pályázat szakmai háttérét dolgozta ki. A pályázat sikeres lett, melynek eredményeként dr. Ádám István tanácselnök átvehette a Balatonfüred a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa kitüntetését jelentő díszoklevelet.

Balatonfüred a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa
díszoklevele (1987)

BALATONFÜRED A SZŐLŐ ÉS BOR NEMZETKÖZI VÁROSA

A szőlészet-borászat Magyarország területén már 2000 évvel ezelőtt ismert volt, a Római Birodalom korából, melynek több régészeti lelőhelyen is van bizonyítéka. A honfoglalást követően, már 1000 évvel ezelőtti időszaktól írásos dokumentációval is bizonyíthatjuk a szőlőtermesztés jelenlétét, különösen borvidékünkön, ahol a legrégebbiek az írásos dokumentumok: Tihanyi alapító levél (1055), Paloznak, Guden oklevél (1079).

Városunk különösen megfelel a szőlőtermesztés feltételeinek. A Balaton és az északi parthoz kapcsolódó víztükör felé nyíló délkeleti fekvésű hegyoldalakon általában kitűnő szerkezetű, jó termőképességű a talaj, a szőlőtermesztés igényeit sikeresen kielégítő adottságokkal együtt.

E természeti adottság kedvező gazdasági lehetőségekkel párosult, mivel Balatonfürednek Veszprémhez, mint a királynék városához, és Budapesthez is kedvezőbb a fekvése, mint a Balaton part nagyobb részét képező délnyugati vidék. Így alakult ki a Balatonfüred-Csopaki Borvidék, melynek központja Balatonfüred lett. Természetesen Csopak sem maradt el a kitűnő adottságoktól, mint ahogy a történelmi múlt ezt bizonyítja. A természeti és közgaz-

dasági adottságokhoz szükséges volt a pályázatban résztvevő városoknak a helyhez és szőlőhöz kapcsolódó rendezvénysorozatokat szervezni. Magyarországon ezt a feladatot az IPV Teszár József vezérigazgató vezetésével vállalta, amely kapcsolódott a felhívás előtt végzett munkájukhoz. Ennek része lett a Borlovagrend Mozgalom megteremtése Magyarországon. Javaslat alapján 1984. március 4-én létrehoztuk a Balatonvin-Csopak Borrendet. A Dunántúlon elsőként, országosan harmadikként kapcsolódunk be ezzel a lépéssel a párizsi székhelyű Bachusi Borrendek Nemzetközi Szövetsége tevékenységéhez. Ez lehetővé tette, hogy a borvidékünk borainak minőségére felhívjuk a figyelmet a hazai és nemzetközi kereskedelemben is. És ezzel sikerült kikerülni a boraink reklámozásának tilalmát, tekintettel arra, hogy a szocializmusban a szeszes italok reklámozása tilos volt.

A római kongresszusra a küldöttséget dr. Bíró Péter, az IPV vezérigazgatóhelyettese vezette, aki megfelelő szakmai felkészültséggel és német-francia-angol nyelvtudással tudta tartani a kapcsolatot a kongresszus vezetőivel, ugyanakkor képviselte a magyar városok érdekeit is. Balatonfüred város képviselőjében dr. Ádám István tanácselnök, a Balatonvin-Csopak Borrend képviselőjében Gubicza Ferenc, a borrend elnök-nagymestere vett részt.

Rómában a Szent Péter téren
II. János Pál a kongresszus küldöttei között (1987)

A közel egyhetes programon két napot töltöttünk előadásokon és konzultációkon. Egy további nap Róma környéki borászatok és szőlőültetvények megtekintésével telt. Ezek kiváló kordonos ültetvények voltak, ismert és kevésbé ismert fajtákkal. Egy napon Róma történelmi emlékeivel ismerkedtünk, ekkor részt vettünk II. János Pál pápa Szent Péter téren történő köszöntésén is. A pápa külön is köszöntötte a kongresszus borlovagrendi küldötteit, és köz-

vetlenül mellettünk haladt el, áldását adva a díszruhába öltözött borlovagoknak. Részt vettünk továbbá a borrendek bemutatkozásán, a díszoklevelek átadásán stb., mindez nagy élmény volt számunkra.

Balatonfüred közössége büszkén viseli a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa elismerést a Balatonvin Borlovagrenddel együtt. A város vezetése több intézkedést hozott e cím követelményének megfelelően: elkészítette a borváros kerámiából készült címerét, amelyet a Polgármesteri Hivatal épületének előterében helyeztek el. Levelezésben, levélpapíron feltüntették a borváros címerét. Megemlékezések történtek a borváros kitüntetésére vonatkozóan több ízben is.

Dr. Bóka István polgármester felavatja az 1820-ban készült szőlőprést a város bejáratánál lévő körforgalomban (2003)

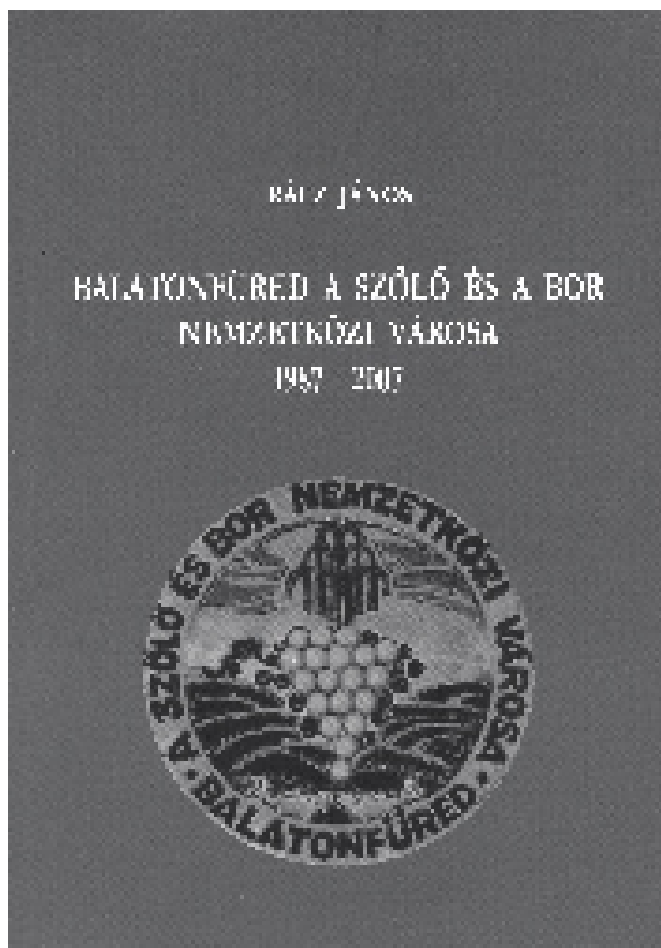
A Balatonfüred a Szőlő és Bor Nemzetközi Városa cím megszerzésének huszadik évfordulóján a Balatonvin Borlovagrend Balatonfüred várossal együtt, a magyarországi borrendek országos szövetségével egyetértésben, 2007. szeptember 15-én a Szüreti Fesztivál keretében meghívta hazánk borrendjeit is. Egy egész napos program keretében többek között bemutatásra került dr. Rácz Jánosnak a „Balatonfüred a Szőlő és a Bor Nemzetközi Városa 1987–2007” című könyve, melyet a Balatonfüred Városért Közalapítvány adott ki. dr. Bóka István polgármester és dr. Terts András, az MBOSZ elnöke, a rendezvényen köszöntötte a megjelent 40 borrend képviselőit és a többi vendéget. Előadást tartott dr. Czeizel Endre egyetemi tanár „Bor és az egész-

ség” címmel a mintegy 120 fő borrendi tagnak, és a megjelent vendégeknek.

2017 októberében a borvárosi cím három évtizedes évfordulóján, a Szüreti Fesztivál keretében a felvonuló résztvevőket üdvözölte, és megemlékezést tartott a Polgármesteri Hivatal előtt dr. Bóka István polgármester. Gubicza Ferenc a borlovagrendek képviselőinek tartott előadást, személyes élményeket is közreadva, a délelőtti program keretében.

Balatonfüred, 2017. november 14.

Gubicza Ferenc
a Balatonvin Borlovagrend
alapító elnök-nagymestere

Rácz János könyve első borítójának fényképe

Forrás:

Balatonfüred a Szőlő és a Bor Nemzetközi Városa 1987–2007. Rácz János szerző (Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadványa 32.)

Balatonvin Borlovagrend a Balatonfüred-Csupaki borvidéken 1984–2009. (Balatonfüred Városért Közalapítvány kiadványa 44.)

Gubicza Ferenc saját feljegyzései

Tihany: kikötő és a Piski sétány, háttérben az apátsággal
Fotó: Herbály István (Fortepan)

Tihanyi életképek
(Forrás: Fortepan)